

॥ २१ ॥ ब्राह्मणम् ॥ ४ [२. २] ॥ प्रथमः प्रपाठकः ॥ कण्डिकासंख्या १०८ ॥ ॥

अथ दर्भस्तम्बमुपदधाति । एतद्वै देवा ओषधीरुपादधत तथैवैतद्यजमान ओषधीरुपधत्ते ॥ १ ॥ यद्वेव दर्भस्तम्बमुपदधाति । ज्ञायतऽएष एतद्यच्चीयते स एष सर्वस्माऽअन्नाय ज्ञायतऽउभयम्वेतदन्नं यदर्भा आपश्च क्षेता ओषधयश्च या वै वृत्राद्वीभत्समाना आपो धन्व दृभत्य उदायंस्ते दर्भा अभवन्यदृभत्य उदायंस्तस्मादर्भास्ता क्षेताः शुद्धा मेधा आपो वृत्राभिप्रक्षरिता यदर्भा यदु दर्भस्तेनौषधय उभयेनैवैनमेतदन्नेन प्रीणाति ॥ २ ॥ सीतासमरे । वाग्वै सीतासमरः प्राणा वै सीतास्तासामयः समयो वाचि वै प्राणेभ्योऽन्नं धीयते मध्यतो मध्यत एवास्मिन्नेतदन्नं दधाति तूष्णीमनिरुक्तं वै तद्यत्तूष्णीः सर्वं वाऽअनिरुक्तः सर्वेणैवास्मिन्नेतदन्ने दधाति ॥ ३ ॥ अथैनमभिजुहोति । ज्ञायतऽएष एतद्यच्चीयते स एष सर्वस्माऽअन्नाय ज्ञायते सर्वस्योऽस्यैष रसो यदाज्यमपां च क्षेप ओषधीनां च रसोऽस्यैवैनमेतत्सर्वस्य रसेन प्रीणाति यावानु वै रसस्तावानात्मानेनैवैनमेतत्सर्वेण प्रीणाति पञ्चगृहीतेन पञ्चचितिकोऽग्निः पञ्चऽर्तवः संवत्सरः संवत्सरोऽग्निर्यावानग्निर्यावत्यस्य मात्रा तावतैवैनमेतदन्नेन प्रीणाति ॥ ४ ॥ यद्वेवैनमभिजुहोति । एतद्वै यत्रैतं प्राणा ऋषयोऽग्नेऽग्निः समस्कुर्वंस्तदस्मिन्नेतं पुरस्ताद्वागमकुर्वत तस्मात्पुरस्ताद्वागास्तद्यदभिजुहोति यऽएवास्मिंस्ते प्राणा ऋषयः पुरस्ताद्वागमकुर्वत तानेवैतत्प्रीणात्याज्येन पञ्चगृहीतेन तस्योक्तो बन्धुः ॥ ५ ॥ यद्वेवैनमभिजुहोति । एतद्वै यान्येतस्मिन्नग्नौ वृषाण्युपधास्यन्भवति यान्स्तोमान्यानि पृष्ठानि यानि हन्दाऽसि तेभ्य एतं पुरस्ताद्वागं करोति तान्येवैतत्प्रीणात्याज्येन पञ्चगृहीतेन तस्योक्तो बन्धुः ॥ ६ ॥ यद्वेवैनमभिजुहोति । एतद्वै देवा अविभयुर्दीर्घं वाऽइदं कर्म यद्वै न इममिह रक्षाऽसि नाष्ट्रा न हन्युरिति तऽएतामितस्य कर्मणः पुरस्तात्सऽस्थामपश्यंस्तमत्रैव सर्वः समस्थापयन्नत्राचिन्वंस्तथैवैनमयमेतदत्रैव सर्वः